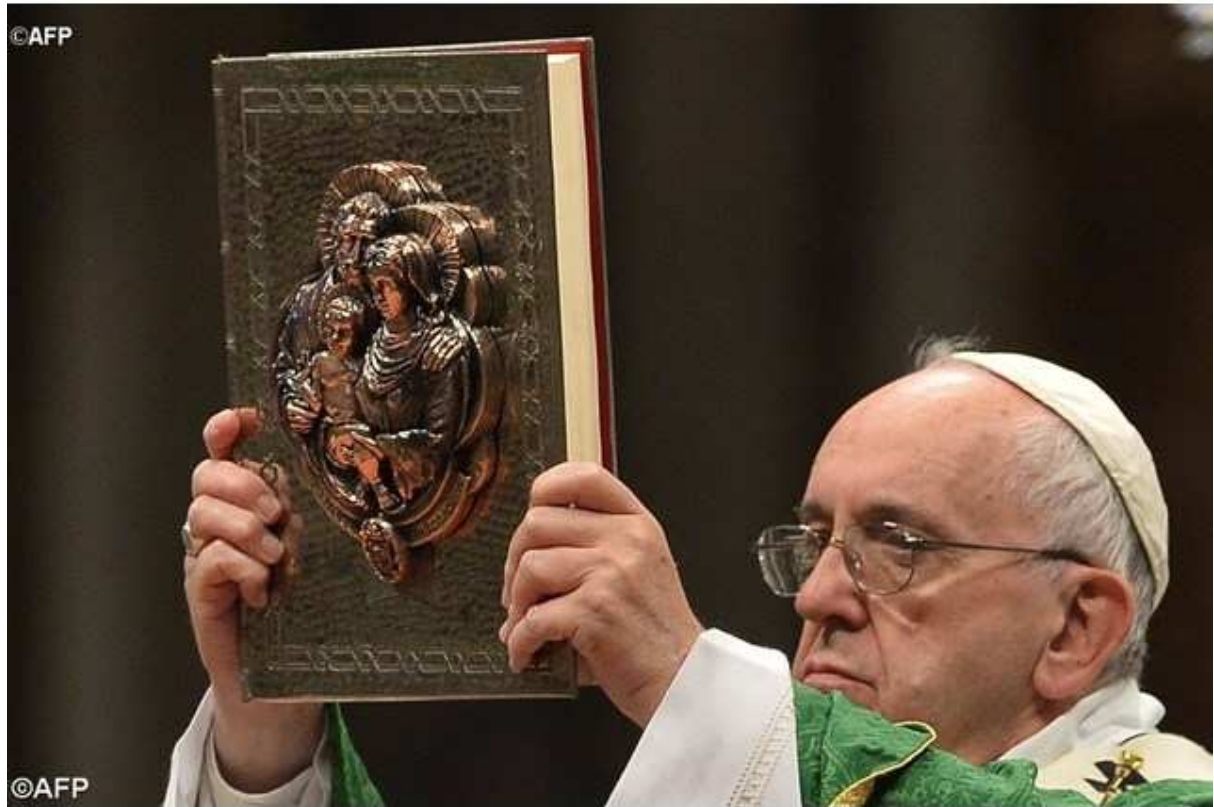


Homília pápeža Františka pri otvorení Synody o rodine: Cirkev otvorená pre človeka dnešnej doby



Z otváracjej omše Synody o rodine: požehnanie evanjeliárom - AFP

Vatikán 4. októbra – *Prinášame plné znenie homílie Svätého Otca Františka pri slávení Eucharistie v Bazilike sv. Petra 4. októbra 2015, pri príležitosti otvorenia 14. riadneho generálneho zasadania Biskupskej synody na tému „Povolanie a poslanie rodiny v Cirkvi a v súčasnom svete“:*

«Keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá» (1 Jn 4,12).

Biblické čítania tejto nedele sa zdajú byť úmyselne vybraté pre milostivú udalosť, ktorú Cirkev prežíva a je ňou riadne zhromaždenie biskupskej synody o rodine, ktoré sa otvára týmto eucharistickým slávením. Sústreďujú sa na tri témy: *dráma samoty, láska medzi mužom a ženou a rodina.*

Samota. Adam, ako čítame v prvom čítaní, žil v raji, prisudzoval mená iným tvorom, a tak preukazoval nadvládu, ktorá dokazovala jeho nepopierateľnú a neporovnateľnú nadradenosť. No napriek tomu sa cítil

osamelo, pretože *«nenašiel pomoc, ktorá by mu bola podobná»* (Gn 2,20) a zakúšal samotu.

Dráma samoty aj dnes trápi mnohých mužov a ženy. Myslím na starých ľudí, ktorých opustili dokonca tí najbližší, vlastné deti, myslím na vdovcov i vdovy, na mužov a ženy, ktorých opustila vlastná manželka či manžel, na mnohých ľudí, ktorí sa vskutku cítia opustení, nepochopení, nevypočutí; na emigrantov a utečencov, čo utekajú pred vojnami a prenasledovaniami a na mnohých mladých, ktorí sa stali obeťami kultúry konzumizmu, kultúry „použi a odhod“ a kultúry vyradovania.

Dnes prežívame paradox globalizovaného sveta, v ktorom vidíme luxusné byty a mrakodrapy, no vždy menej domáceho a rodinného tepla. Vidíme veľa ambiciózných projektov, lež málo času na prežívanie toho, čo bolo zrealizované. Veľa sofistikovaných prostriedkov zábavy, no vždy viac prázdnoty v hĺbke srdca. Veľa potešenia, ale málo lásky. Veľa slobody, no takmer žiadna autonómia... Stále pribúda ľudí, ktorí pociťujú samotu, ale aj tých, čo sa uzatvárajú do egoizmu, melanchólie, deštruktívneho násillia a do otroctva rozkoše či peňazí.

Dnes v istom zmysle prežívame rovnakú skúsenosť ako Adam – veľkú moc sprevádzanú veľkou samotou a zraniteľnosťou, a rodina je to toho ikonou. Ubúda vážnosti pri budovaní pevných vzťahov, bohatých na lásku – v zdraví i v chorobe, v bohatstve i v chudobe, v šťastí i v nešťastí. Trvalej, vernej, svedomitej, stálej a plodnej láske sa dostáva stále viac výsmechu a hľadí sa na ňu ako na niečo staromódne. Zdalo by sa, že pokrokovejšie spoločnosti sú tie, ktoré majú najnižšie percento pôrodnosti a najvyššie percento potratov, rozvodov, samovrážd a znečisťovania životného a sociálneho prostredia.

Láska medzi mužom a ženou. V prvom čítaní ďalej čítame, že srdce Boha je zasiahnuté bolesťou pri pohľade na Adamovu samotu a vraví: *«Nie je dobre byť človeku samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude podobná»* (Gn 2,18). Tieto slová dokazujú, že nič neobšťastní srdce človeka tak, ako srdce, ktoré mu je podobné, ktoré mu zodpovedá, ktoré ho miluje a ktoré ho zbavuje osamelosti a pociťovania samoty. Dokazujú aj to, že Boh nestvoril ľudskú bytosť, aby žila v smútku a osamote, ale pre šťastie, aby zdieľala svoju životnú púť s inou osobou, ktorá ju má dopĺňať, aby prežívali nádhernú skúsenosť lásky, čiže milovať a byť milovaný; a aby videli plody svojej lásky v deťoch, ako nám hovorí žalm, ktorý sme dnes prednášali (porov. Ž 128).

Toto je Boží sen pre jeho milované stvorenie: vidieť jeho realizáciu v spojení lásky medzi mužom a ženou, šťastné na spoločnej ceste, plodné vo vzájomnom darovaní sa. Je to ten istý plán, ktorý Ježiš súhrnne vyjadruje v dnešnom evanjeliu týmito slovami: «*Boh ich stvoril od počiatku stvorenia ako muža a ženu. Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo*» (Mk 10,6-8; porov. Gn 1,27; 2,24).

Ježiš na rečnícku otázku, ktorú mu položili – pravdepodobne ako pascu, aby sa odrazu stal nesympatickým pre zástupy, ktoré ho nasledovali a ktoré praktizovali rozvod ako ustálenú a nedotknuteľnú skutočnosť –, odpovedá spôsobom veľmi priamym a nečakaným, poukazujúc na počiatok všetkého, na počiatok stvorenia, aby nás naučil, že Boh žehná ľudskú lásku, on spája srdcia muža a ženy, ktoré sa milujú, a spája ich v jednote a nerozlučiteľnosti. To znamená, že cieľom manželského života nie je len žiť spolu navždy, ale milovať sa navždy! Ježiš tak znovunastoluje pôvodný a prvotný poriadok.

Rodina. «*Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje*» (Mk 10,9). To je povzbudenie pre veriacich, aby premáhali každú formu individualizmu a legalizmu, ktoré skrývajú malicherný egoizmus a strach prilnúť k pravému zmyslu páru a ľudskej sexuality v Božom pláne.

Totížto, iba vo svetle bláznovstva nezištnosti Ježišovej veľkonočnej lásky možno pochopiť bláznovstvo nezištnosti manželskej lásky, výlučnej a trvajúcej až do smrti (*usque ad mortem*).

Pre Boha manželstvo nie je mladistvou (adolescentnou) utópiou, ale snom, bez ktorého bude jeho stvorenie smerovať k samote! Strach prilnúť k tomuto plánu naozaj ľudské srdce paralyzuje.

Paradoxne aj dnešný človek, ktorý často tento plán zosmiešňuje, zostáva priťahovaný a fascinovaný každou autentickou láskou, každou pevnou láskou, každou plodnou láskou, každou láskou, ktorá je verná a trvalá. Vidíme ho ako ide za chvíľkovými láskami, no sníva o autentickej láske; ženie sa za telesnými rozkošami, no túži po úplnom darovaní sa.

Naozaj, „teraz, keď sme naplno okúsili chuť prísľubov neobmedzenej slobody, začíname znovu chápať výraz „smútok tohto sveta“. Zakázané rozkoše stratili svoju príťažlivosť len čo prestali byť zakázanými. Aj keby boli vybičované do krajnosti a donekonečna obnovované, ostávajú bez chuti, pretože sú to veci konečné, my však máme smäd po nekonečnosti“ (Joseph Ratzinger, *Auf Christus schauen. Einübung in Glaube, Hoffnung, Liebe*, Freiburg 1989, s. 73).

V tomto dosť náročnom sociálnom a manželskom kontexte je **Cirkev pozvaná žiť svoje poslanie vo vernosti, v pravde a v láske**. Žiť svoje poslanie vo vernosti svojmu Učiteľovi ako hlas volajúci na púšti, aby chránila vernú lásku a povzbudzovala tie nespočetné rodiny, ktoré prežívajú svoje manželstvo ako priestor, v ktorom sa preukazuje Božia láska; aby chránila posvätnosť života, každého života; aby chránila jednotu a nerozlučiteľnosť manželského zväzku ako znak Božej milosti a schopnosti človeka poctivo milovať.

Cirkev je povolaná žiť svoje poslanie v pravde, ktorá sa nemení podľa prechodnej módy či prevládajúcich názorov. V pravde, ktorá chráni človeka a ľudstvo pred pokušeniami zahľadenosti do seba (*autoreferenciality*) a premeny plodnej lásky na sterilný egoizmus, verného zväzku na zväzky prechodné. „Bez pravdy láska skĺzava do sentimentalizmu. Stáva sa prázdny vankúšom, ktorý možno ľubovoľne zaplniť. To je fatálne riziko lásky v kultúre bez pravdy“ (Benedikt XVI., *Encyklika Caritas in veritate*, 3).

A Cirkev je povolaná žiť svoje poslanie v láske, ktorá neukazuje prstom, aby súdila druhých, lež - verná svojej prirodzenosti matky - cíti povinnosť hľadať a ošetrovať zranené páry olejom prijatia a milosrdenstva; byť „*poľnou nemocnicou*“ s otvorenými dverami pre všetkých, ktorí klopú a prosia o pomoc a oporu; a ešte viac, vychádzať z vlastnej ohrady k iným s pravou láskou, kráčať so zraneným ľudstvom s cieľom začleniť ho a priviesť ho k prameňu spásy.

Byť Cirkvou, ktorá učí a bráni základné hodnoty, nezabúdajúc, že «*sobota bola stvorená pre človeka, a nie človek pre sobotu*» (Mk 2,27); a že Ježiš tiež povedal: «*Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*» (Mk 2,17). Byť Cirkvou, ktorá vychováva k autentickej láske, schopnej zbavovať samoty, bez toho, že by zabudla na svoje poslanie byť *dobrým samaritánom zraneného ľudstva*.

Spomínam si na svätého Jána Pavla II., keď vravieval: «Chyby a zlo treba vždy odsudzovať a proti nim bojovať, ale človeka, ktorý padne alebo pochybí, treba pochopiť a milovať [...] My máme milovať našu dobu a pomáhať človeku dnešnej doby» (*Príhovor Talianskej katolíckej akcii*, 30. decembra 1978: *Insegnamenti I* [1978], 450). A Cirkev ho má hľadať, prijať a sprevádzať, pretože Cirkev so zatvorenými dverami zrádza samu seba a svoje poslanie a namiesto toho, aby bola mostom sa stáva bariérou: «*Lebo aj ten, čo posväcuje, aj tí, čo sú posväcovaní, všetci pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí volať ich bratmi*» (Hebr 2,11).

V tomto duchu prosme Pána, aby nás sprevádzal na synode a viedol svoju Cirkev na príhovor preblahoslavenej Panny Márie a svätého Jozefa, jej prečistého ženícha.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)